

„Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának teljes körű felülvizsgálata, átdolgozása” című, DAOP-5.1.1/B-13-2013-0004 azonosító számú projekt

Környezet- és műemlékvédelmi munkacsoport harmadik ülése

EMLÉKEZTETŐ

Időpont: 2013. október 9. (szerda) 13h

Helyszín: Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal I/3. terem (Kecskemét, Kossuth tér 1.)

Jelenlévők:

Öveges László (Kecskemét Megyei Jogú Város, PH Főépítészeti Osztály, főépítész)

Csertő Lajos (Szobrászművész)

Minda László (KIK-FOR Ingatlankezelő és Forgalmazó Kft., ügyvezető)

Galamb János (Kecskeméti Termostar Hőszolgáltató Kft., kapcsolattartó)

Balogh Zoltán (KMJV PH Gazdálkodási Osztály Pályázati Csoport, csoportvezető)

Lukácsi Gábor (Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, katasztrófavédelmi hatósági osztályvezető)

Karsai Gábor (Kecskeméti Városgazdasági Kft., képviselő)

Dr Iványosi Szabó András (VVKB tag, volt alpolgármester)

Deli Pál (Magyar Telekom Nyrt., kapcsolattartó)

Kiss Attila ((Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Egyesület kapcsolattartó)

Kozma Károly (Bácsvíz Zrt., minőségirányítási és környezetvédelmi vezető)

Szabó Tibor (Kecskeméti Főiskola, kapcsolattartó)

Borbélyné Balogh Katalin (Kecskemét Megyei Jogú Város, PH Főépítészeti Osztály, Területfejlesztési csoport, csoportvezető)

Kanalas Imre (Kecskeméti Városfejlesztő Kft., Stratégiai és Városfejlesztési csoportvezető)

Miklós Katalin (Advocata Kft., projektmenedzser)

A munkacsoport ülését **Öveges László** Főépítész úr vezette. Köszöntötte a munkacsoporti ülés résztvevőit, majd tájékoztatót arról, hogy a munkacsoport a környezet- és műemlékvédelem témakörben gondolkodik, s feladata a területhez kötődő folyamatok feltárása, illetve a lehetséges projektelképzések gyűjtése, továbbá a bemutatandó szakanyagok véleményezése.

Köszöntötte, **Csertő Lajos** szobrászművész urat, aki Makovecz Imre közvetlen munkatársaként dolgozott, most pedig, mint ötletgazda van jelen, és a Duna-Tisza csatorna megépítéséhez kötődő olyan nagyszabású projektet mutat be, melynek jelentős térségi vonzata van. Ennek megfelelően az előkészítés során más térségi önkormányzatokkal és Kecskemét városával is megtörtént a kapcsolatfelvétel, ennek nyomán, született meg az a döntés, hogy kerüljön a munkacsoport elé ez a nagy ívű, ötletszerű projekt.

A Duna-Tisza csatorna kapcsán mindig csak arra gondoltunk, hogy a vízháztartás, vízgazdálkodás, kérdését öleli át. A gondolat, amit most megismerünk, ezekre az alapokra támaszkodva, egy egészen más dimenzióban mutatja be a csatorna egyéb hasznosításának lehetőségét is. A Főépítész, átadta a szót **Csertő Lajos** úrnak, mint ötletgazdának.

Csertő Lajos

Üdvözölte a megjelenteket és megköszönte a meghívást a munkacsoporti ülésre. Elmondta, hogy mindig nagy örömet jelent neki, ha a város vezetésével találkozhat, hiszen kecskeméti születésű. Együtt dolgozott Kerényi József Kossuth-díjas építésszel, a kerámia stúdió alapítója volt, a 70-es évek végén pedig két kiállítása is volt, jelenleg Dunaújvárosban él és dolgozik.

Bemutatott egy ötletet, egy víziót, ami a város életminőségében, gazdasági lehetőségeiben a jövőben jelentős változásokat hozhat. Viszonylag széles körben már ismert, kormányzati szinten is bemutatott ötlet oszt meg a jelenlevőkkel, melyet már több minisztérium is vizsgált.

Lényege a Duna-Tisza csatorna megépítése és többfunkciós hasznosítása. Az előadó felhívta a figyelmet arra, hogy a Kárpát-medencébe érkező víz egy részét, itt kell tartanunk az ország területén. Különösen fontos ez a Homokhátság esetében, amely a klímaváltozás és szárazodás következtében jelentős vízgazdálkodási kihívások előtt áll. Ez a vízió egyelőre egy olyan ötlet, amelyet részletesen még nem vizsgáltak meg különböző szakterületek (vízügyi szakemberek, geológusok, ökológusok, agrárszakemberek, vízépítő

mérnökök, stb.) képviselői, kutatói. A tervezett csatorna nyomvonala a Dunától érkezik Budapest felől, Dabas és Lajosmizse mellett, több megyét és települést érintve. Ez az elméleti nyomvonal, déli irányból kerüli meg Kecskemétet. A csatorna az eredeti tervek szerint a vízháztartást, vízpótlást, vízmegtartást, illetve a mezőgazdasági vízigény kielégítését szolgáló elképzelés. Ugyanakkor, a tervek szerint a vállalkozói tőkét megmozgatva, a nyomvonalon végig futó számos elemből álló tórendszer is kialakítható lenne, különböző hasznosítás mellett. A különböző tavak halászati, turisztikai, sport célú tevékenységekre is alkalmasakká tehetők, melyekre halászati, rekreációs és turisztikai ágazat egyaránt épülhetne. Csertő úr úgy tervezte, hogy akár 85 km² tófelület is kialakítható lenne, ami első hallásra meseszerűnek tűnik. Ez a hatalmas tófelület egy olyan térségben, mint a Duna-Tisza köze, kiemelkedő gazdasági lehetőséget hordozhatna.

Van ennek az ötletnek vajon realitása? Tehetjük fel a kérdést.

Jelen állapotában a koncepció, a hasznosítást tekintve széleskörű, ugyanakkor szakmai alátámasztás nélkül áll. Újabb kérdésként merül fel, illeszthető-e a jelenlegi programunkba. Természetesen a Duna-Tisza csatorna kérdését el lehet helyezni az ITS-ben az eredeti hasznosítási tervekkel. Elsősorban arra kellene törekednünk, hogy a nyomvonal futása a város érdekeinek leginkább megfelelő módon történjen.

Öveges László

Megköszönte a minden részletre kiterjedő előadást. Úgy gondolja a halottak alapján kellő mélységű a hasznosítási terv, de műszaki tartalmában, még nincs kidolgozva. Ha úgy gondolják a döntéshozók, hogy alkalmas ez az idea arra, hogy a koncepciónkban szerepeltessük, akkor azt egy részletesebb kidolgozás mellett, akár az ITS-ben is megjelenítenénk. Megkérdezte Kanalas Imrét mi ennek a realitása.

Kanalas Imre

Köszöntötte a munkacsoporti ülés résztvevőit, és elmondta, hogy első hallásra mellbe vágta az elképzelés, majd elgondolkodtatta. Amikor a Duna-Tisza csatorna kérdését még évekkel ezelőtt egy akadémiai kutatás keretében elkezdtük vizsgálni, előtérbe került az ökológiai szempontú vízpótlás, a mezőgazdasági hasznosítás, a szállítmányozás és egyéb rekreációs felhasználási lehetőségek is. Már ekkor is a legfőbb kérdés az volt, hogy ezek az egymástól eltérő funkciók egymás mellett hogyan férhetnének meg. A szakemberek már ekkor is rávilágítottak arra, hogy ki kell jelölni a csatorna legfőbb funkcióját, melyben széleskörű megegyezés szükséges. Ebben a kérdésben, sajnos azóta nincs egyetértés, bár az évek és a térség klimatikus viszonyainak változása, egyre inkább egy ökológiai, mezőgazdasági hasznosítás irányába tereli a diskurzust. Az előadás során felmerült bennem kérdésként, hogy ökológiailag mennyire lehet alátámasztani az elképzelést, és mit szólna ehhez egy vízügyi szakember.

A realitásokat mindenképpen körbe kell járni, mielőtt a program az ITS-be kerülne.

A Nemzetgazdasági Minisztériumnak kifejezett kérése volt, hogy a városok fogalmazzanak meg, olyan nagyszabású programokat, átfogó és nagyléptékű elképzeléseket, amelyek alapvetően nem csak erre a hét évre szólnak. Forrásokat nemcsak európai uniós támogatásból lehet biztosítani, hanem a gazdasági szereplőket is a különböző fejlesztési elképzelések mellé lehet állítani, de ehhez jól megalapozott programokra van szükség.

Öveges László

Úgy gondolja, hogy ez a vízió közelebb hozhatja a gazdasági szereplőket, s megfelelő szakmai alátámasztás után, az európai unió támogatja majd a csatornaépítés ügyét, a beruházók pedig megtalálhatják azokat a lehetőségeket, új funkciókat, melyek gazdaságossá teszi számukra a befektetést. Abban kellene segítséget adni a döntéshozóknak, hogy ez a vízió – megfelelő kidolgozottság esetén – ebben a fázisban bekerülhet-e a mi anyagunkba.

Kanalas Imre

Kiegészítette azzal a gondolattal az elhangzottakat, hogy fontos az együttgondolkodás, hiszen a befektetők részéről sokszor az a megfogalmazott kritika, hogy a városnak nincs egy jól átgondolt, s megfelelően kommunikált víziója. A város nem tud felmutatni olyan kidolgozott fejlesztési elképzeléseket, ami mellé a gazdaság maradéktalanul kiállhatna, hiányolják a megfelelő, s kellően innovatív vállalkozói környezetet. A város a mostani tervezési ciklus keretében ezen szeretne változtatni, s a város több területén akcióterületeket alakít ki, s fejlesztési elképzeléseket, irányokat fogalmaz meg Integrált Területi Beruházások (ITB) keretében.

Csertő Lajos

Kért szót, s kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a Miniszterelnöki Hivatal, már tárgyalta az elképzelést, amit aztán kiadott két szakterületnek is, hogy foglalkozzanak vele, illetve határozzák meg azt a csatorna keresztmetszetet, ami mellett az öntözés és ez a fajta rekreációs elképzelés párhuzamosan tud működni.

Dr. Iványosi Szabó András

Megköszönte Csertő Lajos átfogó előadását a Duna-Tisza csatorna víziójáról, amit ő elsősre gigantikus méretűnek tartott és elég ingatagnak. Mindezek mellett nagyon fontosnak tartotta, hogy Kecskemét építse be az ITS-be a Duna-Tisza csatornával kapcsolatos (vízpótló) elképzelését, mert ha mi nem, akkor más fogja megtenni, hiszen nagyon sok nyomvonal változat van. De, ha ezt mi tesszük meg, akkor ennek üzenet érteke lesz és mutatja az eltökéltségünket.

Ezt a tervezetett úgy látta, hogy közel áll a vízpótlásos megoldáshoz. Viszont figyelmen kívül hagyta a domborzati adottságokat, a Natura 2000 területeit, a Nemzeti Ökológiai hálózatot, a Nemzeti Park területeit. Ezekkel a területekkel pedig nem lehet nem számolni, ha oda fejlesztéseket kívánunk vinni.

Úgy gondolja, ezeket az elemeket csak finomított módon szabad beépíteni az ITS-be. Ez magába foglalhatja a vízpótlást szolgáló csatorna megépítésének igényét, de az összes többi terv – a szakági egyeztetéseket, s megfelelő megalapozást követően – a befektetői kör elképzelései és investíciói nyomán kellene, hogy megvalósuljon.

Alapvetően nekünk a vízpótlást és az öntözési lehetőség fontosságát kell hangsúlyozni, valamint azt, hogy Kecskemét térségét, a jó termőterületeinket érintse a csatorna nyomvonala.

Kanalas Imre

Egyetért Iványosi úr véleményével. A város területi stratégiai dokumentumaiban jeleznünk kell a Duna-Tisza csatorna megépítésének fontosságát, s jeleznünk kell elkötelezettségünket. A csatorna építését követő kedvező döntés után kerülhet sor a befektetői elképzelések koordinálására, melynek során arra kell törekedni, hogy az ökológiai és mezőgazdasági érdekek mellett, olyan hasznosítási lehetőségek jelenjenek meg, melyek – az alapfunkciók szem előtt tartása mellett, illetve azt nem veszélyeztetve – a csatorna hosszú távú üzemeltethetőségét és fenntarthatóságát segítik elő.

Balogh Zoltán

Mint pályázati csoportvezető, ezt a nagyszerű tervet más szemszögből közelíti meg. Kecskemét, mint város meghatározása, okoz időnként problémát egy-egy pályázat esetében is. Mi Kecskemét ma? Hogyan határoznánk meg Kecskemétet? A barack városa, esetleg a víz városa, mi az az egyediség, adottság, amit ki tudnánk emelni? Ez azért is nagyon fontos, mert tudnunk kell mi az a vezérfonal, koncepcionális irány, ami mentén a város fejlesztési stratégiáját felépítjük. Mi legyen az arculati eleme a városnak, mitől tudjuk eladni a mi ITS-ben megfogalmazott ötleteinket. Ehhez úgy látja kommunikációs és marketing szakemberek bevonása szükséges, akik tudnának segíteni, hogy mi lenne az a mottó, kép, arculati elem, ami segítené a várost, hogy jól eladható legyen. Azt gondolja nincs egy erős központi gondolat, ami köré fel tudnánk építeni a koncepcionális elképzeléseinket, fejlesztési terveinket. Gondolkodjunk el ezen, hogy milyen legyen a promóciónk.

Csertő Lajos

A reklám kérdésköréhez hozzátette, hogy a napfény az, amit fel lehetne használni.

Kanalas Imre

Megköszönte az észrevételt, és hozzátette, hogy a munkacsoporti üléseknek ez lenne az egyik feladata, hogy lehetőséget és fórumot biztosítsunk olyan szakemberek számára is, akiknek vannak elképzeléseik, vízióik a város fejlesztése kapcsán.

Karsai Gábor

Hozzáfűzte, hogy amit láttunk az nagyon szép elképzelés, de valaki végig gondolta-e a fenntartással együtt járó nehézségeket, és költségeket? Hiába valósítunk meg valamit, ha utána nincs pénz a fenntartására. Csak olyan jól megalapozott programokat szabad támogatni, ahol azokat az értékeket, amiket létrehozunk, fenn is tudjuk tartani.

Kanalas Imre

Üzemeltethetőség és megtérülés, ezt tartotta a két legfontosabb gondolatnak. Ezek az Európai Unió elvárásai is a megfogalmazott projektekkel szemben. A következő költségvetési ciklusban a korábbiaknál is nagyobb hangsúlyt helyeznek majd a programok támogatásának elbírálásánál a fenti két tényezőre. Minden új projektelképzelés, ötlet mögé meg kell találni az üzemeltetőt, aki professzionálisan tudja az új értékeket fenntartani és üzemeltetni.

Fontosnak tartotta megjegyezni, hogy ennek a ciklusnak van egy halászati fejlesztésekkel foglalkozó operatív programja is, amit még ki lehetne aknázni a projektelképzelés kapcsán, hiszen a halfogyasztás egyre inkább növekszik a világon, s Magyarországon a halgazdálkodásnak évezredes hagyományai vannak, melyre a jövőben is építeni kellene.

Borbélyné Balogh Katalin

Felvette azt a kérdést; Mi az az elvárás ettől az ötlettől, ami szükséges ahhoz, hogy egy döntés megszülethessen, hogy ez a gondolat akár Kecskemét víziója legyen? Mik azok, amik lehetővé teszik azt, hogy legyen realitása az elképzelésnek, hogy bekerüljön az ITS-be.

Dr Iványosi Szabó András

Úgy gondolja, hogy Kecskemét képességeit meghaladja az, hogy a megvalósításhoz tartozó tanulmányokat feltárja. Olyan megoldást tudna elképzelni, hogy eljussunk egy országgyűlési határozatig, ahol megfogalmazásra kerül a Duna-Tisza csatorna ügye és víziója.

Szabó Tibor

Javaslatot tett arra, hogy a már meglévő Ferenc csatornának érdemes lenne utána nézni, hogyan működtetik, mik a tapasztalataik például az üzemeltetéssel kapcsolatban. Egy meglévő minta, és tapasztalat alapján könnyebb lenne a tervezés.

Csertő Lajos

Az elhangzottakhoz hozzáfűzte, Dabasig működik a csatorna, és a város készül pályázni a bővítésre, hogy működtetni tudják.

Dr Iványosi Szabó András

Megjegyezte, hogy itt a térségnek is meghatározó szerepe van, és szómórúan tapasztalta, hogy a munkacsoporti ülésen csak kis létszámban vettek részt.

Kanalas Imre

Fontosnak tartotta, hogy elmondja a szervezők, kudarcként élték meg hogy az előző munkacsoporti ülésen csak két, település képviseltette magát. Ezt követően, elindult egy tájékoztató munka, aminek eredményeként a következő munkacsoporti ülésen már 13 polgármester képviseltette magát. Örömmel tájékoztatta a munkacsoport tagokat, hogy Szolnok városa egy együttműködési megállapodást kötött Kecskeméttel, így a két Megyei Jogú Város közös elképzeléseit, mind a két város kölcsönösen a saját ITS-ébe fel fogja tüntetni.

Kozma Károly

A Bácsvíz Zrt., minőségirányítási és környezetvédelmi vezetője kért szót és megemlítette, hogy ez a grandiózus elképzelés Kecskeméten „kicsiben” már megvalósult. A mostani szabadidőpark területén 50 hektár vízfelületet alakítottak ki, épült egy domb köré egy erdősáv. Volt már a városban motorcsónak és vitorlás verseny, továbbá a szabadidő park területén a tavak szomszédságában golfpálya fog épülni. Ezért úgy látta, hogy joggal pályázhat Kecskemét és mondhatja azt, hogy egyszer már kicsiben megvalósította. A tapasztalatokat felhasználva, a lehetőségeket átgondolva, szakemberekkel beszélve, sok szempontot figyelembe véve kell alkalmazni ezt a nagyszabású tervet.

Kanalas Imre

Felkérte Csertő Lajos urat, ha van lehetősége tiszteljen meg minket, hogy a következő munkacsoporti ülésre is eljön, és bemutatja az elképzelését.

Csertő Lajos

Sajnálattal közölte, hogy Budapesten, a Makovetz Imre kiállítását készíti elő, így nem tud a meghívásnak most eleget tenni.

Kanalas Imre

Megköszönte **Csertő Lajosnak** az előadását, és jókívánságait fejezte ki a projektelképzeléssel kapcsolatban.

Elmondta a munkacsoporti ülés résztvevőinek, hogy a lakossági ötletfórumon elhangzott, a közterületek állapotának a javítása során vegyük figyelembe, hogy a város adottságaihoz, építészeti és kulturális hagyományaihoz illeszkedjen a közterületek kialakítása, és kapjanak nagyobb szerepet a városrehabilitációs elképzelések. Október 30.-ig várjuk – az aulában elhelyezett ötletládába – a lakosság észrevételeit, javaslatait. Készítettünk egy lakossági kérdőívet, amit minden ötletfórum résztvevő kitöltött, ez a közeljövőben feldolgozásra kerül, és aki szeretne még kitölteni kérdőívet, az a Főépítészeti Osztályon ezt megteheti.

Borbélyné Balogh Katalin

Tájékoztatta a résztvevőket arról, hogy a tervező összeállította a Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójának előzetes tájékoztatóját, melyet az önkormányzat október 21-e hetében kívánja eljuttatni partnerek és szakigazgatási szervezetek számára. Ez a tájékoztató az elvártnál egy kicsit bővebb tartalommal fog rendelkezni, amely tükrözni kívánja a város jövőképét, céljait, a fejlesztési folyamat alapelveit, irányait. A most bemutatásra kerülő tájékoztató dokumentumot október 15-ig lehet véleményezni, javaslatot tenni tartalmi kiegészítésekre, melyek bekerülhetnek a társadalmi egyeztetési változatba. A vitaanyag felkerült az FTP szerverre.

Kanalas Imre

Az előzetes tájékoztatót azért készítik a települések, hogy a szakigazgatási szervezeteket, meghatározott partnereket, környező önkormányzatokat tájékoztassák a tervezett fejlesztési céljairól, irányairól, s biztosítsák számukra a véleményezési lehetőséget. A legtöbb település általában csak egy tájékoztatót küld arról, hogy az adott város elkezdte a tervezési folyamatot. Kecskeméten a tervezők úgy döntöttek, hogy egy kicsit bővebb tartalmú dokumentumot állítanak össze, amelyben tájékoztatnak a tervezés előzményeiről, a várost érintő legfontosabb kihívásokról, problémákról, a tervezési háttérfeltételekről, elvekről, a tervezett jövőképről, célokról, lehetséges fejlesztési irányokról.

A tervező ezt követően részletesen beszámolt az alábbi fejezetek tartalmáról:

- a koncepció készítése során figyelembe venni kívánt jogszabályi és egyéb illeszkedési előírásokról,
- az előkészítés során elvégzett feladatokról,
- a tervezési háttérfeltételekről, elvekről,

- a város fejlődését leginkább befolyásoló kihívásokról, kockázatokról,
- a város jövőképeének lehetséges meghatározásáról,
- átfogó és tematikus célok tervezett rendszeréről,

Az előadó kérte a munkacsoporttagokat, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiójáról szóló előzetes tájékoztatójában foglaltakat véleményezzék, s javaslataikkal segítsék a tervezők munkáját.

Majd bemutatta a Terület-és Településfejlesztési Operatív Program 3.0 verzió munkaközi változatát. amit már feltöltöttek az FTP szerverre.

- a TOP indikatív prioritás struktúráját,
- a pénzügyi terv bontását prioritási tengelyenként,
- döntési pontokat,
- a fenntartható városfejlesztésre vonatkozó támogatást,

A TOP-ban a decentralizált forrásokat három területi szinten kívánják tervezni, megyei, kistérségi és megyei jogú város és térsége szinten. A TOP beavatkozásai mindhárom megcélzott területi szinten integrált fejlesztési csomagok keretében valósulnak meg. Alapvetően mindenkinek arra kellene koncentrálni, hogy ha Európai Uniós forrásból szeretnének bizonyos területeket fejleszteni, akkor nézzék át a célokat, megfogalmazott intézkedéseket, hogy illeszteni tudják tervezett programjaikat. Azok a táblázatok, amik most elkészülnek, még nem végleges változatok, a végleges programjainkat majd az ITS-be kell megjeleníteni.

Borbélyné Balogh Katalin

Javaslatot tett a következő munkacsoportos ülés időpontjára (2013. november 22. (péntek) 9 óra), valamint a munkacsoportok összehívására.

Kérte a jelenlévőket, hogy a város Településfejlesztési Konceptiójának készítéséről szóló előzetes tájékoztató vitaanyagához a hozzászólásokat október 15.-ig tegyék meg, hogy a tervező el tudja készíteni az államigazgatási egyeztetési eljáráshoz, a beadásra kerülő anyagot.

Kanalas Imre

Megköszönte a résztvevőknek, hogy elfogadták a meghívást, s jó munkát kívánt a munkacsoport előtt álló feladatokhoz.

Környezet- és műemlékvédelmi munkacsoport negyedik ülése, a Gazdasági-innovációs és műszaki munkacsoport és a Városterégi, vidékfejlesztési és nemzetközi munkacsoport következő ülésével összehívásra kerül

Időpontja:

2013. november 22. (péntek) 9 óra helyszíne: Kecskemét MJV Polgármesteri Hivatal (6000 Kossuth tér 1)

Az emlékeztetőt minden résztvevő fontosnak tartotta, s kérték annak mielőbbi elkészítését!

Az emlékeztetőt összeállította: Miklós Katalin (Advocata Kft. a projektmenedzsment képviselőjében)

Kecskemét, 2013. október 17.